

Lärcenters organisering av distansutbildning -ett studentperspektiv

Organisation of learning centre based distance education
-a student perspective

Högskolan Trollhättan/Uddevalla
Institutionen för Informatik och Matematik
C-uppsats 10 p i systemvetenskap

Examination: 2003-05-26
Författare: Mikael Dahlman
Margareta Eriksson
Handledare: Lars Svensson
Examinator: Ulrika Lundh-Snis

ABSTRAKT

Distansutbildningar har funnits en längre tid men utbildningsvärlden förändras snabbt. Idag finns det olika distansutbildningar att ta till, webbaserat och föreläsningar via telebild. De studenter som inte kan åka till campus erbjuds möjligheten att få distansutbildning. Syftet med uppsatsen var att se om distansstudenter får den tekniska och administrativa support de behöver från lärcenters organisationer. De frågeställningar som belystes var hur studenter upplever sin studiesituation och attityderna till distansutbildningen och lärcentrets organisation. Detta genomfördes med kvalitativa undersökningar och bygger på fyra intervjuer av lärcenteransvariga och de studenter som läser Systemvetenskapliga programmet på distans. Resultatet av studien visade att det fanns stora brister inom den administrativa/informativa delen. Studenterna får inte den support som de behöver. Tekniken var inte några stora problem men även där kan det förbättras. Inom den studiesociala miljön behövs det förbättras hos vissa lärcentra. Även i den pedagogiska miljön fanns det behov för förbättring. Vi tog fram en modell till Högskolan Trollhättan/Uddevalla, HTU, och de olika lärcentran där vi rekommenderade hur de kan gå tillväga. I denna modell fokuserades det på tekniskt, administrativt och socialt/pedagogiskt stöd. De tre delarna visar åt vilket håll HTU och lärcentran bör sträva.

Nyckelord: studenter, distansutbildning, lärcentrum, organisation

ABSTRACT

Distance education has existed for a long time, but the education world is changing rapidly. To take in different kinds of distance education today there are web based and lectures by video conference. Students' who can't come to campus offers the opportunity to get distance education. The purpose with this paper was to see if distance students get the technical and administrative support they need from learning centres organisations. The problems that were illuminated were how students experience their study situation and the attitudes towards the distance education and the learning centres organisations. This accomplished with qualitative research, and builds on four interviews with the responsible at learning centres and those students who studies System Sciences program at distance. The study result shows that there were many insufficiencies within the administrative/informative part. The students don't get the support that they need. The technology can also improve even if there weren't any bigger problems there. At certain learning centres there were needs for improvement in the study social environment. There were also needs for improvement in the pedagogical environment. We developed a model that recommends how University Trollhättan/Uddevalla, UTU, and different learning centres can proceed. The focus in this model was in the technical, administrative and social/pedagogical support. These three parts shows in which way UTU and learning centres should endeavour to.

Keywords: students, distance education, learning centre, organisation

FÖRORD

För att genomföra vår 10-poängsuppsats har vi fått hjälpsamma råd av personer som är inblandade i arbetet. Vi vill tacka alla på lärcentren och studenter som har ställt upp på intervjuer i vårt arbete. Ett stort tack till Göran Söderberg för hans assistans och tålamod när vi har haft telebildsintervjuer.

Ett speciellt tack till vår handledare Lars Svensson som har varit en klippa och givit oss råd i arbetet.

Uddevalla, april 2003

Mikael Dahlman
Margareta Eriksson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INTRODUKTION	1
SYFTE, AVGRÄNSNING OCH PROBLEMSTÄLLNING	2
METOD	2
METODVAL OCH URVALSMETOD	2
FRAMSTÄLLNING OCH GENOMFÖRANDE AV INTERVJU	4
LÄRCENTERS UPPKOMST AV TEMARUBRIKER	5
TEORI	6
BAKGRUND TILL STUDIEN	6
CENTRALA BEGREPP	7
RELATERAD FORSKNING	7
RESULTAT	10
FALLBESKRIVNING	10
LIDKÖPING – DET TEKNISKA PARADISET	10
MOTALA – DET DATORTÄTA LÄRCENTRET	11
STENUNGSUND - ÖVERLEVAREN	12
ÅMÅL – DEN SERVICEINRIKTADE	12
INTERVJU RESULTAT	13
TEKNIK	13
<i>LÄRCENTER</i>	13
<i>STUDENTER</i>	14
STUDIESOCIALA MILJÖN	15
<i>LÄRCENTER</i>	15
<i>STUDENTER</i>	16
PEDAGOGIK	17
<i>LÄRCENTER</i>	17
<i>STUDENTER</i>	17
ADMINISTRATIVT	18
<i>LÄRCENTER</i>	18
<i>STUDENTER</i>	18
FRAMTID	19
<i>LÄRCENTER</i>	19
<i>STUDENTER</i>	20
DISKUSSION	20
TEKNIK	21
STUDIESOCIALT/PEDAGOGISKT STÖD	23
ADMINISTRATIVTSTÖD	24
FRAMTIDA DISTANSUTBILDNING	25
SLUTSATS	26
FRAMTIDA FORSKNING	27
REFERENSER	28
BILAGA 1	
BILAGA 2	

TABELL- OCH FIGURFÖRTECKNING

<i>Tabell 1: Praktiska detaljer om intervjuerna av ansvariga på lärcentren</i>	4
<i>Tabell 2: Praktiska detaljer om gruppintervjuerna av studenterna</i>	5
<i>Tabell 3: HTU:s distansutbildningar år 2002</i>	10
<i>Figur 1: Uppkomst av temarubriker</i>	6
<i>Figur 2: Distansutbildningar i dagsläget</i>	21
<i>Figur 3: Rekommendation av distansutbildningars förändring</i>	25

INTRODUKTION

Utbildningsvärlden förändras snabbt och användningen av Internet är ständigt under utveckling. Information och Kommunikations Teknologi (IKT) spelar en viktig roll i lärande och lärandets strategier på många universitet (Ryan, Scott, Freeman, Patel, 2000). Den senaste teknologin, som World Wide Web och konferenssystem Online, gör att universiteten kan införa distansutbildningar för att nå olika populationer och skaffa en öppen lärmiljö 24 timmar per dag 7 dagar i veckan (Hara & Kling, 1999).

Termen distansutbildning har varierat i betydelse över de senaste 25 åren på grund av utvecklingen inom teknologin som används av distansstudenter (Greenberg, 1998). Distansundervisning erbjuder möjligheten för studenter som inte kan åka till campus att få undervisning (Hara & Kling, 1999). Vidare skriver Hara och Kling (1999) om tre generationer av distansutbildning. I den första generationen var det mest genom pappersbaserade instruktioner, i den andra generationen genom integrerad multimedia som ger kurser via television och i den tredje generationen genom tvåvägs kommunikationsmedia som videokonferens.

Det finns olika varianter av distansutbildningar idag. Valmöjligheterna varierar mellan att läsa rent webbaserat eller ta del av föreläsningarna via telebild. Den webbaserade utbildningsformen, sköts helt via Internet och studenterna får aldrig se föreläsaren. Utan studenterna får materialet via email eller får hämta det själv på någon av de plattformar som används av högskolorna/universiteten. Campos, Laferrière och Harasim (2001) skriver om *mixed mode* vilket betyder att det är en kombination av Online och vanlig undervisning. Den största delen är vanlig undervisning, eller distansundervisning där studenterna använder sig av email eller datakonferenser.

Lockett (1998) skriver att isolationen bland distansstudenter kan orsaka minskad motivation och avhopp. Distansstudenter är vanligtvis isolerade från andra studenter vilket menas att den sociala motivationskraften är frånvarande. Hara och Kling (1999) säger att det inte är ovanligt att vissa studenter uttrycker frustration när det är stora kurser, vissa ämnen, dåliga lärare eller krånglig teknik. Lärcentrets roll till distansutbildningen är att de bör förse studenterna med datorer, telebildstudios och information som de behöver för att kunna genomföra utbildningen. Svensson (2002) skriver att datorerna förses med moderna operativsystem, processorer och minneskapacitet som kan hantera alla mjukvaror som är nödvändigt. Det bör även finnas en koordinator som ansvarar för serviceärenden till studenterna och administrativa kontakter med högskolan (Svensson, 2002).

På Högskolan Trollhättan Uddevalla (HTU) startades ett projekt, januari 1998, som kallades Systemvetenskaplig Distansutbildning (Sydub) och projektet avslutades efter två år. Sydub skapades som en lärcenterbaserad utbildning. Svensson (2002) skriver att projektet startades på grund av den dåliga tradition av högre utbildningar hos de deltagande kommunregionerna. Efter projektets slut

fortsatte HTU att ha inregistreringar av 40-60 studenter från 4 till 6 kommuner varje år (Svensson, 2002).

Vi vill med vår studie undersöka hur distansstudenterna, som läser Systemvetenskapsprogrammet på HTU, upplever sin studiesituation på lärcentren, tillgången till datorer och de programvaror som tillhör den Systemvetenskapliga utbildningen. Vi kommer att undersöka om den administrativa informationen kommer fram till studenterna, som schema, kursbeskrivningar m.m.

Greenberg (1998) skriver att definitionen på distanslärande är:

”a planned teaching/learning experience that uses a wide spectrum of technologies to reach learners at a distance and is designed to encourage learner interaction and certification of learning”

SYFTE, AVGRÄNSNING OCH PROBLEMSTÄLLNING

Den intervjuundersökning som gjordes koncentrerades på de tekniska och de administrativa delar som är viktiga för Sydub:s kurser. Vi har även tittat på den studiesociala miljön som finns på lärcentret och försöka komma med en rekommendation till HTU och lärcenter. Syftet med vår studie är att undersöka, för HTU, distansutbildningar på olika lärcenter och om studenterna får den support som de behöver för att genomföra utbildningen. Vi har för avsikt att överlämna uppsatsen till de lärcentren som ingår i undersökningen. De avgränsningar vi har gjort är att vi inte behandlat lärarnas aspekter i distansutbildningen.

De frågeställningar som vi haft är:

- Vilka är de centrala faktorerna i ett lärcenter med avseende på hur studenterna upplever sin studiesituation?
- Hur är studenternas attityder till distansutbildningen och lärcentrets organisation?
- På vilket sätt kan förbättringar ske för HTU och lärcentrum?

METOD

METODVAL OCH URVALSMETOD

Vi har använt en kvalitativ metod där vi intervjuade ansvariga och studenter om hur det organiseras på lärcentren. En kvalitativ metod betyder insamling av information genom undersökningar och bearbetning av materialet för att nå en förståelse för livsvärlden hos en individ eller en grupp individer (Hartman, 1998). I en kvantitativ metod hade en enkät kunnat skickats ut där frågorna är av en enklare karaktär (Kylén, 1994).

Eftersom studien är i ett ganska outforskat område använder vi oss av en fallstudie. En fallstudie innebär att man undersöker ett fåtal objekt i en mängd avseenden (Wiedersheim-Paul & Eriksson, 1991). Wallén (1996) beskriver att forskandet i en fallstudie kan leda till att människor börjar fundera över hur verksamheten bedrivs och utlösa förändringar. Enligt Wallén (1996) vet man däremot inte om det man studerat är vanligt förekommande och förutsättningar för att liknade skall kunna ske i andra organisationer e.d. Den forskningsansats som vi använder är empirisk-induktiv ansats. Med empirisk menas att man framhåller att väsentligheten bygger på iakttagelser av verkligheten (Nationalencyklopedin, 1991). Med induktiv ansats menas att man utgår från datainsamling och ur materialet söker dra mer generella och teoretiska slutsatser (Wallén, 1996).

Det finns olika ambitionsnivåer som man kan uppnå i ett projekt och det beror på kunskapsläget inom området.

- *Explorativa (förändring) studier*

För att få grundläggande kunskaper om problemets vad, när, var, hur och i vilket sammanhang och göra en bestämning av vad som behöver undersökas (Wallén,1996). Denna nivå är lämplig när ett problem är svåravgränsat och man har en oklar uppfattning om vilken modell som är lämplig, vilka egenskaper och relationer som är viktiga (Wiedersheim-Paul & Eriksson, 1991).

- *Beskrivande (deskriptiva) studier*

För att bestämma forskningsobjektets egenskaper insamlas data och en systemeringsfas påbörjas. Bestämmer värden på variabler och samband (Wallén,1996). När problemet är tämligen klart strukturerat och inte har för avsikt att undersöka orsaksförhållanden, är beskrivande undersökningar användbara (Wiedersheim-Paul & Eriksson, 1991).

I studien har vi valt att använda oss av explorativa studier men vi använder oss även utav den beskrivande studier. Det är mycket vanligt att använda sig utav en explorativ fas för att kartlägga vad utredningen egentligen ska handla om, för att senare övergå till beskrivande fas (Wiedersheim-Paul & Eriksson, 1991).

Urvalet av respondenterna var ansvariga och studenter på respektive lärcentra. Det för att se om det fanns några skillnader på hur väl de olika lärcentrena fungerade. Den urvalsmetod som tillämpades var tillfällighetsurvalet, som ibland kallas bekvämlighetsurval. Med tillfällighetsurval menas att valet av individer blir de som finns tillgängliga, de som finns inom räckhåll. Denna metod valdes på grund av just enkelheten, eftersom vi hade begränsade resurser. Hartman (1998) anser att nackdelen med metoden är att urvalet inte blir representativt men att det inte kan förutsättas. Urvalet av studenter var de som studerar Systemvetenskapliga programmet på HTU. Först gick vi igenom vilka studenter som kan tänkas svara på de intervjufrågor som vi hade. Även att de hade erfarenhet till den teknik som används till distansstudenterna. Det var studenterna som gick andra och tredje året som hade mest erfarenhet. De studenter som gick första året hade precis börjat att studera och hade inte den erfarenheten när denna studie gjordes. Det var sex

lärcenter som hade de studenter som var intressanta för studien. Valet av de fyra lärcenter, som finns i studien, konsulterades med vår handledare. Det som kom fram var fyra lärcenter som hade den största skillnaden när det gäller storlek och resurser. De lärcentren som valdes finns i kommunerna Lidköping, Motala, Stenungsund och Åmål. Eftersom vi ville titta på hur lärcenter blir organiserade valdes de ansvariga på respektive lärcenter.

FRAMSTÄLLNING OCH GENOMFÖRANDE AV INTERVJU

Vi startade med att ta fram en frågemall för lärcenteransvariga och en frågemall för studenter. Brainstorming gjordes för vilka frågor vi skulle ställa till våra respondenter. Vilka vi skulle intervjua framkom i och med intervjufrågorna och hur de var formulerade, eftersom vi var intresserade av hur ett lärcenter är uppbyggt och hur det var att läsa på en distansutbildning. Det resulterade i att det blev de ansvariga samt studerande på respektive lärcenter som blev utvalda som informanter.

När vi kom fram till vilka vi skulle intervjua togs det kontakt via telefon med respektive lärcenteransvarig och tid avtalades för intervju. Vi berättade att vi arbetade med en c-uppsats och att vi ville intervjua en ansvarig för lärcentrat. Det för att sedan kunna jämföra hur olika kommuner resonerade kring uppbyggnaden av de olika lärcentrens organisationer och tillvaratagandet av studenternas intressen. Detta med bakgrund av att högskolan och universitetet som tillhandahåller utbildningar lägger över ansvaret på kommunerna som skall se till att lärcentren fungerar. Vi berättade för de ansvariga att vi var intresserade av att intervjua studenterna för att få deras bild av hur deras organisation fungerade. En del lärcenteransvariga var villiga att informera några studenter om en intervju men att det inte gick att genomföra pga olika orsaker. Vi tog reda på när studenterna hade föreläsning och tog kontakt med dem. Vi frågade om de var intresserade av en intervju, antingen efter föreläsningen, avtalad tid eller om de kunde gå ifrån föreläsningen en liten tid. De lärare som hade föreläsningen tyckte att det inte var några problem.

Tabell 1 och 2 ger en schematisk översikt av intervjuernas genomförande.

	Lidköping	Motala	Stenungsund	Åmål
Tid	70 min	60 min	80 min	50 min
Plats	Telebild och personligen	Telebild	Personligen	Telebild
Inspelat med ...	Videoband och kassetband	Videoband och kassetband	Kassetband	Videoband och kassetband

Tabell 1: Praktiska detaljer om intervjuerna av ansvariga på lärcentren

	Studenter
Antal personer	13
Tid i genomsnitt	40 min
Plats	Telebild och personligen
Inspelat med ...	Videoband och kassetband

Tabell 2: Praktiska detaljer om gruppintervjuerna av studenterna

Eftersom studenterna vill vara anonyma har vi gjort en sammanslagning av alla studentrespondenter med det gemensamma namnet studenter. Ansvariga på lärcentren är inte anonyma efter överenskommelse. Ett lärcentrum har vi besökt personligen och intervjuat den ansvarige eftersom det låg geografiskt nära, de andra lärcentren låg för långt bort. Detta kan ha medfört att vi antingen fick en positiv eller negativ bild på lärcentrat vilket kan resultera en skev bild gentemot de andra lärcentren. Det blev en komplettering av en intervju på grund av att i den första intervjun kunde inte respondenten svara på vissa frågor. Den kompletterande intervjun med den lärcenteransvarige gjordes på HTU i en lokal som vi hade bokat för att det inte skulle bli några störande ljud. Vi hade även distansstudenter från ett lärcentra i samma lokal. De respondenter som vi intervjuade över telebild, både studenter och lärcenteransvariga, satt ostört från omgivningen.. Med studenterna var det gruppintervjuer för att få så många som möjligt på kort tid. Där kunde det bli att studenterna påverkades av varandras svar.

Innan vi skulle genomföra intervjun informerades respondenterna om syftet, ungefär hur lång tid det skulle ta och att respondenten skulle spelas in på kassetband. Detta för att det senare skulle användas till rapporten. Det spelades även in på videoband när det var en intervju över telebild.

Vi hade bestämda roller när vi intervjuade respondenterna, det var en som stod för ansvaret att sköta en intervju, medan den andre hade som uppgift att agera lyssnare och sticka in frågor när behov uppstod. Vi turades om med de olika uppgifterna för att båda skulle vara både intervjuare och lyssnare. Det skulle kanske varit bättre om en person hade haft huvudansvaret för intervjuerna. Vidare försökte vi agera på ett sådant sätt att respondenterna inte skulle bli oroliga dvs. att de inte kände en press utan att de kunde svara öppet på frågorna. Vi försökte i möjligaste mån eliminera de ledande frågorna i intervjumallen. Efter att intervjuerna genomförts skrevs intervjusvaren ut på papper.

LÄRCENTERS UPPKOMST AV TEMARUBRIKER

I resultatdelen finns det olika temarubriker utav lärcentren. Dessa kom fram genom intervjuerna vi hade med både lärcenteransvariga och studenter. Detta gjordes för att läsaren övergripande skulle förstå storleken och vilken resurs lärcentren har. Med storlek menas hur stora lärcentren är tex. antalet studenter och med resurs menas tex. hur många datorer, pengar, personal lärcentret har.

		Storlek	
		Liten	Stor
Resurs	Liten	Stenungsund	Motala
	Hög	Åmål	Lidköping

Figur 1: Uppkomst av temarubriker

- Lärcentret i Lidköping blev ”Det tekniska paradiset” för att de har mer möjlighet till den tekniska supporten, budgeten är hög och att de har mycket personal.
- Lärcentret i Motala blev ”Det datortäta lärcentret” för att de har många studenter men de har många datorer per student.
- Lärcentret i Stenungsund blev ”Överlevaren” för de har en liten budget att röra sig med och att de har få högskolestudenter.
- Lärcentret i Åmål blev ”Den serviceinriktade” för att de har mycket personal som serverar konstant.

TEORI

BAKGRUND TILL STUDIEN

Ett lärcentrum är en samlingsplats för studenter som läser på distans. Det är kommunen som tillhandahåller och sköter *lärcentrat* rent ekonomiskt. Det finns olika alternativ när kommunerna organiserar sina *lärcentrum*. Ett alternativ är att samla många olika utbildningar under ett tak, Komvux och högskoleutbildning på distans. Men en del kommuner har valt att bryta loss sina högskolestudier från Komvux delen för att skapa ett renodlat högskolecenter för distansutbildningar.

Det finns olika varianter av distansutbildning, valmöjligheterna varierar mellan att läsa rent *webbaserat* eller ta del av föreläsningarna via telebild. Den *webbaserade* utbildningsformen och sköts helt via Internet och studenterna får aldrig se föreläsaren. Studenterna får materialet via email eller får hämta det själv på någon av de plattformar som används av högskolorna/universiteten. På HTU används en plattform som heter Disco. En förutsättning för att distansstudier skall fungera är att den distansplattform används på rätt sätt och att det finns ett system som lärarna arbetar efter.

CENTRALA BEGREPP

Telebild fungerar ungefär som en videokamera, inspelning av bild och ljud. Föreläsningar skickas sedan via nätet till mottagarens tv eller projektor. Lärcentren har en anläggning som skickar tillbaka studenternas bild och ljud. Med detta media kommunicerar studenter och lärare med varandra i realtid via tal direkt, det fungerar som en telefon med bild. *Telebild* används också när studenterna skall presentera projektarbeten och mindre gruppuppgifter. (Se Lars Svenssons doktorsavhandling, *Communities of Distance Education*, 2002) Distansutbildningens möjligheter har ökat när användandet utav video kommunikation ökade, kommunikationsflödet utgår ifrån högskolan till lärcentren i form av direktsända lektioner (De Blasi & des Dorides, 2002). Den här utrustningen är dock ganska dyr och det kostar mycket pengar att sända ut föreläsningar via *telebilden*. Det har dykt upp en nyare form av hur man kan skicka ut sina föreläsningar. Genom att konvertera föreläsningen till streamingvideo och lägga ut det på en server kan studenter koppla upp sig på Internet och ta del av föreläsningen.

Med hjälp av nya tekniska innovationer har det blivit möjligt att digitalisera videoband och föra över inspelade videoföreläsningar till en server, det kallas för *streamingvideo*. Poängen med streamingvideo är att studenter kan ladda ner föreläsningarna från en server för att sedan ta del av dem hemma via Internet. Det kan användas som hjälpmedel för distansstudenter, de kan då ta del av föreläsningarna när de har tid.

Disco är en webbapplikation för studenter. Det *Disco* hjälper till med är att underlätta kommunikationen mellan studenterna och högskolan. *Disco* har en mängd olika funktioner som möjliggör kommunikation mellan lärare och studenter. *Discos* utformning är gjord för distansstudenterna men används även av campusstudenterna. (Se Lars Svenssons doktorsavhandling, *Communities of Distance Education*, 2002)

RELATERAD FORSKNING

Distansutbildningen är på ständig frammarsch och har under de senaste åren stått för en kraftig tillväxt när det gäller högskolestudenter. Det är inget nytt att läsa på distans men tekniken för att genomföra distansutbildningar har förändras. En av anledningarna till att distansutbildningar, ökar är Internet. Revolutionen av Internet har förändrat vårt dagliga liv från att läsa nyheter, skicka email till utbildning såväl som nöje. Internet med multimedia teknologi erbjuder ett paradiset för informationsutbyte (Chia-I Chang, 1999).

*Telebild*föreläsningar är en typ av synkron kommunikation, där båda parter kan kommunicera med varandra. *Telebild* ger läraren möjlighet att presentera föreläsningmaterial och bild på sig själv samtidigt som eleverna kan fråga under tiden. Under *telebild*föreläsningar sker det största informationsflödet från läraren till studenten och studenterna använder *telebild* slumpmässigt när frågor uppstår (De Blasi & des Dorides, 2002). Asynkron kommunikation är fortfarande en stor

del av distansutbildningen, där läraren delar ut uppgifter via Internet, och eleverna svarar via Internet. När studenterna använder sig av asynkront lärande, behöver de tillgång till större informationsflöde (De Blasi & des Dorides, 2002).

Vad det gäller olika utbildningsformer för distansutbildningen finns det möjlighet att digitalisera videoinspelningar och göra dem tillgängliga via nätet för distansstudenterna. Att spela in en kurs på video erbjuder läraren större flexibilitet i förberedelser och presentation av föreläsningmaterialet (Crow, Pahwa, Starett, Olejniczak & Sudhoff, 2000). Det blir dock mera en envägskommunikation och även med videokommunikations föreläsningar är det svårt att ha ögonkontakt mellan studenter och föreläsare. Dessutom minskar graden av informationsutbyte. Det är några av nackdelarna vid distansutbildning (Chia-I Chang, 1999). När det gäller videoinspelade föreläsningar ökar antalet tekniska lösningar som kan användas såsom svarta tavlan, overhead och datasimuleringar. Läraren kan även använda sig av en bild i bilden och dela bilden mellan sig själv och det han/hon föreläser om. Läroprocessen måste tillåta att studenterna interagerar med andra studenter för att kunna utbyta erfarenheter, information och kunna arbeta som en grupp (De Blasi & des Dorides, 2002).

Teknologi har potential att skapa många förbättringar i hur människor lär sig kunskap. Teknologiska standarder, är inte den enda barriären, som verkligen är viktiga krav, för önskvärda förändringar i utbildningen (Schoening, 1998). Vidare skriver Crow et al. (2000) att användningen av en speciell kamerateknik, gör det möjligt för kameran att förstora upp en bakgrundsbild, och den andra kameran lägger sin bild framför. Detta medför att föreläsaren står framför det de visar och det blir som väderleksrapporten på tv. Det ger studenterna fördelen att se föreläsaren och föreläsningmaterialet samtidigt. Crow et al. (2000) skriver att den största nackdelen med att spela in föreläsningar är att studenternas interaktion blir lidande. Men deras studie visar att distansstudenterna har en motvilja till att ställa frågor när de vet att frågorna bevaras på video.

Nyckeln till framgång ligger i att rekrytera, uppmuntra och träna lärarna som är mottagliga och ivriga att lära sig ny teknik (Cleveland & Bailey, 1994). Hara och Kling (1999) är försiktiga när det gäller extremt futuristiskt användande av teknologi, antingen det är positivt eller negativt. De föreslår att mera sociala och realistiska analyser krävs.

Det är inte enbart irritation över kursen i sig som upprör distansstudenter. De upplever även att de inte får tillräckligt med information om sin studiesituation. Med detta menas att de inte får någon information om valbara kurser eller vilka kurser de skall ha kunskap i för att kunna välja en annan kurs. Om vi kan dela ut hög kvalitativa instruktioner till dem via det elektroniska nätverket, gör vi oss själva en tjänst, mera studenter, vi gör dem en tjänst, skapar energi och förbättrar deras lärande (Stallings, 2002). En annan aspekt av avsaknad av information är att få tag i studieschemat i god tid innan nästa kurs börjar eller ett bra ställe att hämta ut information via Internet. Kritiken är alltså något varierande när det gäller distansutbildning. Det de flesta klagar på är att det är för mycket traditionellt lärande och att kunskapen är gammal. Allt detta avspeglar sig i en frustration som

i slutändan kan leda till att de inte fullföljer kurser, där informationen är dålig, eller att de inte klara av dem. Kvarstående frustration påverkar studenternas lärande (Hara & Kling, 1999).

Hara och Kling (1999) skriver att forskning med högskolestudenter visar att hög orosnivå försämrar inlärnings- och slutledningsförmågan. Dessutom, att mycket frustration kan leda till omotiverade studenter. Motivation är en stark faktor som påverkar studenters lärande. Hara och Kling (1999) har under intervjuer kommit fram till att frustrationen över krånglande teknik och avsaknaden av supportpersonal, är vanligt förekommande. Hara och Kling (1999) skriver om att studenterna var frustrerade för att det saknas omedelbar respons från lärarna, och tvetydliga instruktioner via email och över Internet. Vidare skriver Hara och Kling (1999) i sin rapport att frustrationen av distansstudenter inte är något utforskat ämne, detta eftersom de undersökningar som gjorts inte är pålitliga. De har gjorts i slutet av terminen och studenterna kan vara måna om att inte kritisera läraren. Det kan vara på det viset att de personer som deltagit vill framhäva datorn som något gott och inte vill kritisera detta arbetsredskap.

Många universitet såg distansutbildningen som en lågbudgetvariant för att få mera intäkter (Tumlin, 2002). När det gäller studiemiljö kan lärcentren erbjuda studier på hemmaorten, vilket torde bidra till en bra studiemiljö eftersom restiden försvinner. Trots det, distansutbildningen har fördelar i komplement till den bekvämlighet som övervinner geografiska skillnader (Chia-I Chang, 1999). Eftersom föreläsningar och kursmaterial har gjorts tillgängliga på Internet, är det ganska enkelt för en student att se/ta del av missade lektioner/studiematerial (Chia-I Chang, 1999). Vidare skriver Chia-I Chang (1999) att det finns tre grundläggande punkter att tänka på:

- Om administrationens kriterier för högskolan där det bör ingå administrationsregister, kopior på dokument mm. De olika administrationsverktygen skall vara tillgängliga för administratörer, lärare och studenter.
- Medvetenheten är ett annat kriterie som skiljer sig från traditionell utbildning. En distansundervisande högskola måste förse studenterna med ett fungerande kommunikationsapplikation, som möjliggör en tillfredställande medvetenhetsgrad hos studenterna.
- Utvärderingskriterier är de viktigaste och den svåraste delen av distansutbildningen. Verktyg som stöder utvärderingen av distansstudenter ska vara tillräckligt sofistikerad för att undvika partiska utvärderingar.

De här punkterna skulle förbättra studiemiljön för studenterna ur ett informativt perspektiv. Det behövs förberedelser när arbeten skall delas ut, visuell hjälp och tentor i förväg. Några fakulteter känner att de måste ändra mycket, från den vanliga pedagogiken och presentationstekniken (Cleveland & Bailey, 1994).

RESULTAT

FALLBESKRIVNING

På ett lärcentra finns det datorer med programvaror, som är anpassade efter de kurser som studenterna läser för tillfället. Det innebär att det finns Office-paket i de flesta datorer eftersom merparten av distansstudenterna klarar sig med den programvaran. För de program eller enskilda kurser såsom Systemvetenskapliga programmet och olika programmeringskurser installeras det särskilda program när de behövs. De olika specialprogramvaror som kan behövas står oftast den högskola/universitet för som tillhandahåller den specifika distanskursen. HTU skickar ut ett antal cd-skivor till lärcentrat med programvaran för att lärcenterpersonalen skall kunna installera den på plats. Det är högskolorna/universitetet som står för licenserna av de specialprogram som kan komma att behövas för studenterna. Det är lärcentrat som får stå för installationen av programvarorna.

Inom Högskolan Trollhättan/Uddevalla (HTU) finns det tre campus och i dessa finns det fem institutioner som inte är ortsbundna. I tabell 3 presenteras övergripande data kring HTU:s distansutbildningar.

(För mer information se <http://www.htu.se/extra/page/>)

Antal studenter på HTU varav distans	8667 1491
Program	Informatikprogrammet Sjuksköterskeprogrammet
Antal kurser på distans	40
Antal orter som ger distansutbildningar	55

Tabell 3: HTU:s distansutbildningar år 2002

Innan vi går in på temaresultaten ger vi en kort beskrivning av de olika lärcentra.

LIDKÖPING – DET TEKNISKA PARADISET

Distansutbildningar i Lidköping har funnits sen 1997 med en kurs som sedan ökade med ytterligare kurser 1998. Detta ingick under namnet Uppdragshuset som i sin tur var kopplat till Komvux. Kommunen tar ett krafttag 1999 och döper om det till Högskolan Online och flyttar till en centralare plats. År 2000 satsas det på en utökad organisation med en heltidsutbildningskoordinator eller projektkoordinator och administratör. Från början var det kommunenhetskontoret, som fick i uppdrag att utreda om en högskoleutbildning skulle kunna ges i Lidköping. Högskoleutbildning på hemmaplan var intressant därför att kommuninvånarna skulle stanna kvar på orten. Där fanns många stora tankar att göra det här till högskola osv. men det skulle vara en digital Online högskola. Det är den utredningen som ligger till grund för beslut i kommunstyrelsen och därefter i utbildningsförvaltningen som lärcentret tillhör.

Antalet studenter som finns på lärcentrat är drygt 300 stycken. Det är ca. 50 stycken programstudenter som läser heltid dagtid och sen är det drygt 260 som läser kvällstid. Det är alltid bemannat mellan 8.00 till 17.00 och de har en heltidsanställd som tar hand om det mesta som att boka salar, ser till att studenter trivs och att de får den service de behöver, planeringsmässigt. Det finns en datatekniker som är där två dagar i veckan och dessutom vid behov. Just nu har de 50 datorer som de kan använda sig av. De ser hela tiden till att de har den senaste tekniken och att de blir uppgraderade, både när det gäller datorer och programvaror.

”Vi försöker hela tiden att ligga i spets (...) vi förstår hur viktigt det är att man hela tiden ser till att vara duktig på detta.”

MOTALA – DET DATORTÄTA LÄRCENTRET

Den ansvarige på lärcentrat hade fått i uppdrag av kommunstyrelsen att skapa en högskoleutbildning främst för näringslivet men övergick sedan till att satsa på allmänheten. Först vände man sig till Linköpings Universitet men fick där veta att de inte var intresserade av distansutbildningar. De vände sig då till mindre orter och tog även hjälp av Lidköping för att kunna skapa kontakter för framtiden.

Motala högskolecenter startades 1999 och det är egentligen en gymnasieskola med kompvuxenhet, där ligger även högskoleenheten. Den första kursen var i företagsekonomi på halvfart på både A och B nivå och den lockade 75 studenter. Det var Örebro Universitet som sände de här kurserna på distans. Sedan har antalet kurser och studenter bara ökat till dagens datum där det finns mer än 700 studenter räknat på vår och höst terminerna. Den ansvarige säger:

”Prototypen för de som läser på distans är en kvinna mellan 25-35 år som arbetar heltid, hon har familj och två och ett halvt barn.”

De flesta som läser gör det på halv eller kvarts fart och på kvällstid efter kl. 17.00. Studenterna får kort och har då tillgång till lokaler och datorer från 7.00 till 22.00 måndag till fredag. Det finns ett brett utbud av kurser och program. De har idag fem program och ca 35 kurser att erbjuda sina högskolestudenter i Motala.

Det finns gott om datorer i Motala och respondenten talar om att de har 350 Internetuppkopplade datorer. De flesta har Word, Excel och även möjlighet att nå Internet. För vissa kurser behövs det extra program, dessa får lärcentrat från den högskola som distribuerar den specifika kursen.

Respondenten är ansvarig för högskolecentrat och för de som arbetar där. Han kan även ta till personal från gymnasiet tex. Studievägledare. Det finns två tekniker knutna till högskolecentrat och de har var sin halvtidstjänst. Deras uppgift är att sköta schemaläggning och att sköta kontakten med de högskolor som distribuerar

de olika kurserna. De hade i snitt 22 stycken trettimmarsföreläsningar i veckan på högskolecentrat i höstas. De skall även ansvara för att de program som studenterna behöver finns i datorerna.

STENUNGSUND - ÖVERLEVAREN

På lärcentrat i Stenungsund har det funnits distansutbildningar på högskolenivå sen 1996. När lärcentrat byggdes upp hade tanken funnits en längre tid att få utbildning i kommunen men det var svårt att hitta formerna. HTU är den främsta samarbetspartner och man får mycket utbildningsutbud därifrån. De har även utbud från Karlstads Universitet, Högskolan på Gotland, Högskolan i Gävle och även en del från andra städer i Norden. Svårigheterna att starta lärcentrumet var att det var att få studenter till lärcentrat, den ansvarige säger att:

”...man fick ju komma och bocka och skrapa med foten för att få någonting av högskolorna. För dom hade den situationen att det var så lätt att få tag i studenter.”

Idag är det skillnad för att de försöker välja bland de utbud som finns på högskolorna och jämför dessa. I samma hus som de högskolestuderande finns även Komvux kunskapslyftet, Gruv grundskoleutbildning, Svenska För Invandrare och Uppdragsutbildning. Respondenten tycker att det fungerar jättebra att de olika utbildningarna finns under samma tak.

De arbetsuppgifter som respondenten har är delvis högskoleutbildning, uppdragsutbildning för Västra Götalandsregionen och är ansvarig på Stenungsunds Lärcentrum. Respondenten har arbetat inom organisationen i 12 år och arbetar med en studievägledare, skolassistent och en tekniker. Förra läsåret hade de ett utbud på ca. 100 högskolekurser varav 35 högskolekurser kördes och detta drivs runt med totalt sett mindre än en heltidstjänst. På lärcentrat finns det 100 datorer och de skiljer inte på verksamheten utan alla använder de här datorerna. Det finns i vissa fall tre datorer med de speciella programmen som behövs för systemvetarprogrammet.

”...det kan vara i vissa fall då vi från högskolan får tre licenser, så det spelar ju ingen roll om vi har 30 datorer till högskolan för det finns bara på dom tre datorerna...”

Men respondenten säger att de antagligen skaffar mer datorer till systemvetarprogrammet.

ÅMÅL – DEN SERVICEINRIKTADE

Själva uppkomsten eller initiativet till att starta en distansutbildning har sin bakgrund i att Högskolan Trollhättan/Uddevalla frågade om Dalsland var skulle vara intresserad av distansutbildningar. Detta var 1991/1992 och högskolan

lyckades att förmå kommunerna att satsa pengar på telebildutrustning. Det blev ett fiasko, för bryggan som användes kunde bara sända till fem utav sex kommuner. Det blev en kommun som blev utan uppkoppling. Det innebar att det blev ett misslyckande och utrustningen användes till annat fram till 1997 då Åmål började med högskola på hemmaplan.

I Åmål har man valt att förlägga högskoleutbildningen tillsammans med Komvux och en del gymnasialutbildningar på distans. De har idag uppdragsutbildningar under samma tak. Högskoleutbildningen i Åmål går under namnet högskolan på hemmaplan. Detta är en satsning från Åmåls kommun och som samarbetar med de övriga fem kommunerna i Dalsland under namnet Dalslands Dis.

Det finns en rektor som har ett totalansvar för hela lärcentrat. På själva lärcentrat arbetar det en tekniker på halvtid och en assistent. Hon håller kontakten med högskolorna och hjälper till med uppkopplingar, information från högskolorna såsom schema och tentor. Teknikern sköter service av datorer och ser till att det finns de programvaror som behövs i datorerna för de olika kurserna som studenterna läser.

De har i dag ca 120 datorer och det finns nu ca 35-40 studenter som läser på högskolan på hemmaplan. Av studenterna är det 25 som läser på heltid och de läser på olika program. Resterande är kvällsstudenter som läser på halvfart. Sedan finns det andra studerande i huset, men eftersom de har gott om datorer finns det alltid någon över. Studenterna behöver alltså inte trängas. Tillgången till datorer är oftast inte något problem eftersom studenterna är utspridda över hela dagen. Om det inte finns någon dator ledig för de som läser på högskolenivå säger den ansvarige:

”...så finns det 10 datorer som högskolestudenterna kan boka in sig på och som de har förtur på.”

INTERVJU RESULTAT

I intervjuresultatet är dispositionen upplagd efter teman. I varje tema finns det stycken om de ansvariga på de fyra lärcentren och under studenter finns de insamlade resultat från studenterna.

TEKNIK

LÄRCENTER

De ansvariga på alla lärcenter tror att det finns tillräckligt med program till studenterna och att de hör av sig om det skulle vara några problem. Skulle det uppstå några speciella behov räknar de med att högskolorna står för detta.

”Man skall inte stå utan möjlighet till högre utbildning bara för att man inte är van att sköta ett redskap som kallas för dator.”

Enligt respondenten i Stenungsund har det uppkommit flaskhalsar emellanåt pga. de speciella program som systemvetenskapliga programmet behöver. Att sitta hemma och höja sin kompetens genom att titta på streamingvideo anser respondenten i Lidköping att det är tveksamt.

”Det är för dom högt utbildade.”

Vidare säger respondenten i Lidköping att det optimala skulle vara att man mixar telebild och streamingvideo. Respondenten i Stenungsund säger att högskolan vill att lärcentret ska ha bra IT-mognad men att problemet är inte IT-mognaden utan det är att det används för lite. Vidare säger respondenten att Disco är inte riktigt uppskattat.

”...tycker att ni har en risig plattform. (...) Den var helt OK när den kom men utvecklingen har sprungit ifrån den ...”

Respondenten i Stenungsund förstår inte varför HTU inte använder andra plattformar som redan kan allt som högskolan vill att Disco ska kunna. Respondenten i Lidköping tycker att bara det fungerar och har en kvalitet som är acceptabel.

”Men jag ser inte att tekniken som är svaret utan det är egentligen pedagogiken och metodiken som är svaret.”

STUDENTER

En del av studenterna tycker att den support som finns inte fungerar eftersom teknikerna inte har tillräcklig kunskap och ibland saknar motivation att hjälpa till.

”Hårdvaran finns men mjukvaran finns inte (..) Då byter man dator.”

Detta tycker respondenterna är väldigt frustrerande eftersom de ständigt måste tjata till sig program eller installationer. När det gäller Disco tycker de att det är obegripligt att lärarna inte klarar av instrumenten. De upplever att användandet av Disco är katastrofalt, framförallt från ekonomifakulteten. De efterlyser kontinuitet i hur lärarna använder sig av Disco, och att detta sker av alla lärare.

”Det borde vara så lätt med en lista, att använder du Disco gör så här. En manual över Disco som alla använder sig av. En liten lathund. Jag kan skriva den, det har jag redan gjort en gång.”

Det har varit lite problem med inspelade videoband från föreläsningarna. Några respondenter säger att det en gång kom det bara ljud och en gång kom halva bilden. Respondenterna vet fortfarande inte om de har lyckats att både få ljud och hel bild. Utrustningen är inte den bästa.

”...har vi ju en sån fantastisk dokumentkamera också. Där dom tagit en webbkamera och satt upp den med mekano som vi får ställa upp med en jättehög med böcker in under så att man ska kunna se.”

Annars verkar det bra med uppkopplingar enligt studenterna men att det kan hända att tekniken krånglar, att uppkopplingarna har gått ned och får ringa upp igen. En del av studenterna tycker att om lärcentret ska fortsätta att ha systemvetarutbildningen kvar på distans får de ha bättre utrustning. Det finns ett lärcenter där studenterna tycker att den tekniska delen fungerar bra.

STUDIESOCIALA MILJÖN

LÄRCENTER

Den studiesociala miljön är väldigt viktigt för studenterna. Enligt respondenterna är det viktigt att studenterna trivs på lärcentrat. Respondenten i Åmål menar att om studenterna inte trivs kan det påverka inläringen på sikt. I Åmål har de en assistent som tar hand om studenterna.

”Hon är som en mamma för dem.”

Respondenten i Åmål anser att assistenten bidrar till att öka trivseln något mera än vad fräscha lokaler skulle göra. Även i Lidköping har de en assistent som tar hand om diverse göromål. Lokaler är något som är viktigt för alla lärcenter, till viss mån. I Lidköping, Motala och Åmål har de enskilda studierum och grupprum till studenterna men i Stenungsund har de inte det utrymme.

”Den sociala biten tror jag är väldigt viktig i en studiemiljö överhuvudtaget.”

”... att man ska ha tillgång till en dator och lokaler där det finns enskilda och grupprum för studenterna.”

I Lidköping finns det planer att flytta till större lokaler för att studenterna ska få en behagligare studiemiljö. Respondenten menar att det har blivit lite för trångt och att detta kan inverka på studiemiljön. Respondenten i Stenungsund nämner att en av anledningarna till att studenterna kommer till lärcentret kan vara den goda miljön.

”Jag tycker egentligen att jacket till kaffebryggaren är viktigare än jacket till ISDN-uppkopplingen.”

Vidare säger respondenten i Stenungsund att det handlar enormt mycket om den enskilda individen. Lärcentren blir sårbara för att man bygger upp det på individer snarare än funktioner.

STUDENTER

Studenterna i två utav lärcentren anser att de har en bra studiemiljö men på de andra två är det inte lika bra. De nämner att installationen av datorprogrammen fungerar dåligt och inte sker i tid. Det hade varit bra om de kunde använda tiden till studierna.

”... måste vi ligga på och tjata, att de skall installera programvaror.”

Andra studenter nämner att de känner sig överflödiga och att de är i vägen var de än sitter.

”Det är bara det att det känns att man inte hör hemma där.”

En del av studenterna anser att det finns både för- och nackdelar med distansutbildning. Det ger en större frihet men kräver också egenansvar. En annan fördel som nämns är att de inte behöver resa långt. För att göra studiemiljön eller studieresultatet bättre säger respondenterna:

”Huvudansvaret ligger på en själv och man kan ju inte gnälla på alla. (...) det är ju inte deras fel att jag misslyckas.”

Några av studenterna tycker inte att lärcentret satsar på distansutbildningar. De är inte riktigt säkra på vad det kan bero på. Men de tror att HTU inte har varit tydliga och att lärcentret inte har frågat efter rätt saker.

”Kommunikationen däremellan har inte alltid funkade och det är vi som blir drabbade ...”

Några studenter är nöjda med sitt lärcenter och tycker att personalen är väldigt bra och tillmötesgående.

”Vi har fina lokaler och får den service och support som man behöver.”

PEDAGOGIK

LÄRCENTER

Motala och Åmål lärcenter har gymnasielärare att tillgå om det skulle uppstå problem.

”De studenter som kommer till distanscampus kommer av sociala skäl men också av studieskäl och det är rätt ofta som någon behöver en avrostningskurs. Då kan jag sätta in en gymnasielärare för att förklara.”

Lidköping och Stenungsund använder sig av email eller telefon men det används även i Motala och Åmål. Enligt respondenten från Stenungsund är det få som använder sig av detta eftersom det är många studenter som tycker att de inte vill störa läraren. Föreläsningarna spelas in på videoband på varje lärcenter för att studenterna ska ha möjlighet att kunna titta på videobanden i efterhand. Detta är något som skiljer sig åt från de som studerar på campus.

När det gäller lärandet från förr och nu skiljer det sig mellan lärcentren. I Stenungsund tycker respondenten att det inte finns någon tydlig skillnad utan skillnaden är större mellan individerna. I Lidköping anser respondenten att det nog har ändrats på flera sätt. Vid en telebilduppkoppling, finns valmöjligheter att ha det interaktivt och inte bara ha en ren föreläsning.

”...utan nu ska man ju passa på och prata med varandra.”

När det gäller streamade videos anser alla lärcenter att det är en bra lösning men att det ska vara telebildsträffar för att ha en kommunikation mellan studenter och lärare. Med de nätbaserade kurserna är alla lärcenter överens om att upplägget på kurserna, pedagogiken och kommunikationen inte är den bästa för studenten.

STUDENTER

Respondenterna anser att de inte har någon tillgång till pedagogisk hjälp utan att de blir hänvisade till kontakt via email med lärarna. Studenterna uppfattar det som svårt att förklara vad de inte förstår via email. En del av respondenterna säger att det har varit fullständiga katastrofer där läraren har saknat både tekniska och pedagogiska kunskaper. Respondenterna säger att de läst en kurs utan telebildföreläsningar.

”Det var en katastrof.”

”Men vi har kanske haft otur och fått de lärarna som inte klarar av tekniken.”

Upplägget med bara webbaserat material fungerade dåligt för dem och informationen inför kursen saknades. De säger vidare att de tycker det är viktigt med kontakten via telebild med lärarna. Om en kurs skall distribueras helt via Internet, krävs det att det är ett helt annat studiematerial. De praktiska kurserna, såsom programmering, är lite svårare än de teoretiska kurserna. En av respondenterna säger att de fick ett handledningstillfälle i kursen Visual Basic, programmeringsspråk.

”Då lärde vi oss jättemycket (...) Det är ju inte så att det är tvång men möjligheten borde finnas att få komma hit och få handledning.”

Att det ibland finns andra studenter i studion när de sänder en föreläsning tycker en del av respondenterna att det inte är några större problem. Ett problem kan dock vara att de inte hör vad de andra studenterna i studion säger. De saknar dessutom det samspel som sker mellan lärare och studenter i föreläsningstudion.

ADMINISTRATIVT

LÄRCENTER

Lärcentren får ingen skolpeng för studenterna utan det går direkt till HTU. Det är en statlig angelägenhet att ge en högskoleutbildning. Att det har startat ett lärcenter i kommunen är en kommunal angelägenhet.

”Högskolan får pengar men vi får inte ett öre för att vi gör deras jobb. I förlängningen måste vi få pengar annars kommer det här inte att funka..”

Det finns vissa tongångar i utredningar, även uppe på regeringsnivå, att lärcenter kanske i framtiden kommer att kunna få en viss del av den skolpengen. Regeringen funderar på att göra en slags högskolelyft ungefär som kunskapslyftet. Om detta träder i kraft kopplas det till någon form av prestationspeng. Tre utav lärcentren Motala, Stenungsund och Åmål säger att de måste få pengar för att överleva och få statliga garantier.

STUDENTER

Det är dåligt med informationen tycker en del av studenterna. De anser att organisationen, informationen och HTU tar mycket kraft och energi.

”Därför tror jag att det finns mycket människor som far illa i detta (...) jag tror att det är enormt energikrävande...”

Schemat på Disco är ett problem för studenterna. De tycker att de sällan blir uppdaterade och när de har blivit uppdaterade har respondenterna redan fått

schemat på papper. Inför varje kurs får studenterna litteraturlistor. Studenterna anser att de får vara glada om de får dessa listor hemskickade två dagar innan kursen börjar.

”Men skulle vi vara på plats kunde man tjata, tjata, tjata”

”Vi får höra ryktesväg vilken kurs vi ska läsa ...”

Studenterna efterlyser en person som kan leda dem genom kursen och inte behöva kämpa sig igenom och tvinga till sig information.

”Framförallt tycker jag det är viktigt när man går ett helt program.”

Studenterna efterlyser scheman på ungefär hur kurserna ligger. De anser att de inte får information om vilka kurser det är tex. val inför c-kurser. De är medvetna om att scheman kan ändras på längre sikt.

FRAMTID

LÄRCENTER

Respondenterna på lärcentren tror att de flesta människor kommer att få bredband och i framtiden kommer det att se annorlunda ut med tekniken. Respondenten från Stenungsund funderar på hur det kommer att se ut om alla studenterna får bredband. Respondenten undrar om de kommer att hoppa bock över dem och gå direkt från högskola till student och inte använda lärcentret. Respondenten i Motala tror att det kan bli fråga om hologrambilder av läraren i framtida distansutbildningar.

”...sen kan den utvecklas på ett sådant sätt att man inbillar sig att läraren verkligen står i rummet.”

Streaming video är något som de tar upp. Studenterna tittar på en föreläsning genom streaming video och sedan följes föreläsningen upp med någon form av gruppsamtal som högskolan står för.

Respondenten i Lidköping tycker att det är lite farligt att HTU säger sig vara väldigt långt framme i distansutbildningssammanhang i högskolesystemet i Sverige.

”Jag tycker att man skulle titta lite mer på kvalité och det skulle jag rekommendera alla egentligen.”

Respondenten menar att man lägger en strategi för vilken kvalité man ska använda, streamingvideo kontra annan teknik. I framtida system kommer arbetet

kretsa mycket kring LMS (Learning Management System), läroplattformar och att man nog kommer att vilja ha stora system och det är bra för högskolan, tror respondenten i Stenungsund.

STUDENTER

En del av studenterna tycker att lärcentren kan förbättra de projektorer som används. Studenterna skulle vilja ha en projektor som skulle ge större bild och bättre ljud och bild. Det som studenterna har gemensamt är att de skulle vilja ha handledning, mest är det på programmeringskurserna. Det kan vara lättare att diskutera när studenter och lärare är i samma lokal. Det skulle även att vara bra att ha en handledare på lärcentret som hade de specifika kunskaperna. Ett förslag som kom upp var,

”...att man utnyttjar andra studenter som studerar här, som kan gå in som handledare (...)”

Ett annat sätt som skulle uppskattas är att föreläsningarna var inspelade på videoband och därefter vara uppkopplade och ha en diskussion. Men att det kunde uppstå problem med att några studenter tog hem videobanden eller att det aldrig blir av att de tittar på videobandet. Ett annat problem är att de inte kan fråga något om det skulle bli några frågor.

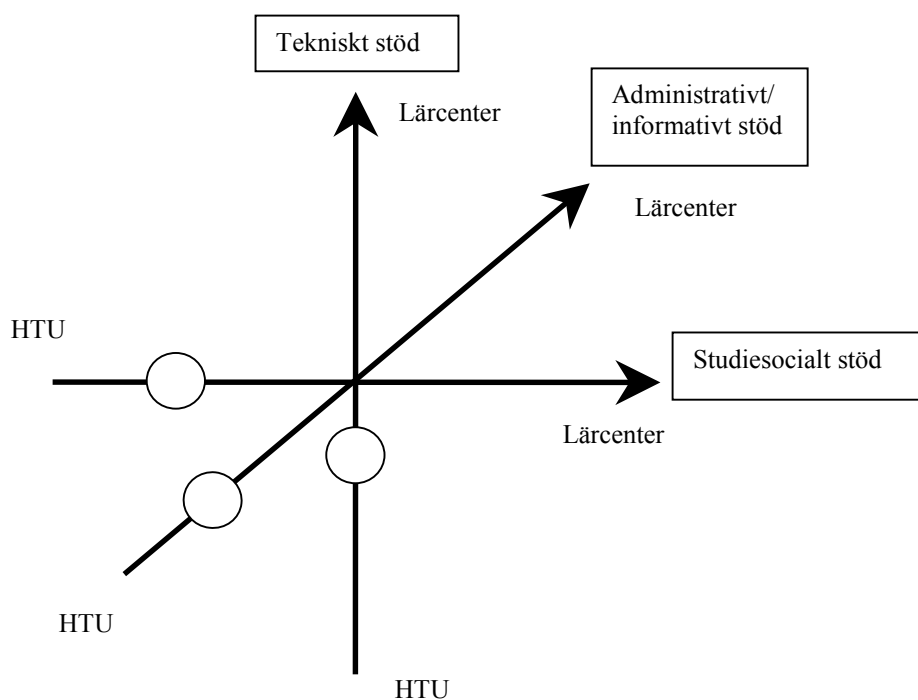
”...men å andra sidan på många föreläsningar sitter vi och inte säger något heller.”

Vidare tycker en del av respondenterna att ett integrerat lärcentrum med Komvux och andra skulle vara ett bra alternativ, eftersom man då skulle kunna utnyttja Komvux-lärarna till att stärka sina förkunskaper i allmänna ämnen.

DISKUSSION

När vi har granskat vad respondenterna svarat har vi kommit fram till att det finns brister i HTU:s distansutbildningar. Det förekommer även brister på de olika lärcentren. De tre delarna som vi valt att fokusera på utifrån resultatet är Teknik, Administration/Information och Studiesocialmiljö. Resultatet visar att kommunikationen mellan lärcentren och HTU behöver förbättras och att det bestäms vem som skall ta hand om ansvaret för respektive del. HTU bör införskaffa ny teknik för att göra dagens form av distansutbildningen bättre, det gäller för lärcentren också. Vidare visar resultatet att det administrativa stödet och det studiesociala stödet behöver komma studenterna närmare. Hur det skall lösas bör ske i en dialog mellan HTU och lärcentren, där det bestäms vem som har ansvaret. Vad det gäller det pedagogiska stödet finns det saker som kan förbättras, det skulle kunna vara lättare att få hjälp på plats på lärcentren. De tre bitarna bygger tillsammans en bra början till en lyckad distansutbildning. I figur 1 vill vi belysa var vi uppfattar att HTU står i dagsläget, ringarna visar var vi tycker att

HTU befinner sig idag utifrån det resultat vi fått fram. Det är en subjektiv tolkning från vår sida om var HTU befinner sig i dagsläget.

Figur 2: Distansutbildningar i dagsläget

Distansutbildningen fungerar idag, men den kan förbättras vad det gäller sättet den distribueras på från högskolan. Även lärcentren bör ses över för att det skall fungera på ett tillfredställande sätt. Detta gäller även kommunikationen mellan högskolan och lärcentren.

TEKNIK

Högskolan har fastnat i sitt tänkande, att bara förmedla föreläsningar via telebilsändningar. Det medför inte att distansstudenterna får samma förutsättningar som campus studenter, vilket är fel. På det sättet som telebildföreläsningarna används idag stannar teknikutvecklingen och hela potentialen utnyttjas inte i telebildföreläsningen. Nyckeln till framgång ligger i att rekrytera, uppmuntra och träna lärarna som är mottagliga och ivriga att lära sig ny teknik (Cleveland & Bailey, 1994). Resultatet vi fått fram visar att studenterna och lärcentren efterfrågar en mer utvecklad teknik för att få distansstudenterna närmare föreläsaren. Crow et al. (2000) skriver om nya innovationer inom telebilden, där användningen av flera kameror kan göra föreläsningen som en väderleksrapport på nyheterna. Vidare skriver De Blasi och des Dorides (2002) att fördelarna med telebilsändningar ger läraren möjlighet att presentera föreläsningmaterial och bild på sig själv samtidigt som eleverna kan fråga under tiden. Nästa steg som tekniken erbjuder är att digitalisera föreläsningar och lägga ut videorna på Internet så att studenterna kan se på föreläsningarna när det passar.

Detta för att lärarna skall få tid att förbereda sina föreläsningar som är anpassade för distansundervisning.

Att spela in en kurs på video erbjuder läraren större flexibilitet i förberedelser och presentation av föreläsningmaterialet (Crow et al., 2000). Dessutom minskar graden av informationsutbyte vid distansutbildning. Detta är några av nackdelarna vid distansutbildning (Chia-I Chang, 1999). Resultatet visar att, eftersom högskolan isolerar studenterna genom att spela in föreläsningar på video måste föreläsningen följas upp genom antingen telebild- eller telefonkonferenser. Med enbart tekniska lösningar nås inte det bästa resultatet, utan dialogen måste förbättras mellan högskolan och lärcentra. Teknologin har potential att skapa många förbättringar i hur människor lär sig kunskap. Teknologiska standarder, är inte den enda barriären, som verkligen är viktiga krav, för önskvärda förändringar i utbildningen (Schoening, 1998).

Hur skall HTU gå tillväga för att skapa bra förutsättningar för framtida distansutbildning? Vi tycker att en inspelningsstudio vore önskvärt där högskolan investerar i erforderlig teknik för att kunna skapa de bästa förutsättningar som tekniken tillåter. Vidare visar resultatet att studenterna skulle uppskatta föreläsare och föreläsningmaterial i samma bild. Detta går att genomföra om det införskaflas fler kameror till inspelningsstudion och att det finns möjligheter att redigera inspelningarna. Crow et al. (2000) skriver att användningen av en speciell kamerateknik gör det möjligt för kameran att förstora upp en bakgrundsbild och den andra kameran lägger sin bild framför. För lärarnas del innebär det att de får ta del av ny och ibland avancerad teknik, det kanske inte är positivt för alla. Därför vore det önskvärt att de lärare som skall distribuera distansutbildningen klarar av de tekniska apparaterna som krävs. Det innebär att högskolan måste tillhandahålla någon form av utbildning för de lärare som vill sända distansutbildningar. Detta för att de är högskolans ansikte mot omvärlden. Detta kan medföra fler studenter till HTU:s distansutbildning, eftersom den skulle stå för kvalitet. Idag är kanske en del av distanskurserna inte av högsta kvalitet.

Vidare visar resultatet på att det förekommer brister på lärcentren när det gäller både teknik och support. Hara och Kling (1999) har under intervjuer även kommit fram till att frustrationen över krånglande teknik och avsaknaden av supportpersonal, är vanligt förekommande. Resultatet visar att studenterna på de olika lärcentren får tjata sig till programvaror och för att få dem installerade, vilket leder till frustration. Det efterfrågas bättre support. Det förekommer även en del problem med uppkopplingarna till telebilsändningarna. Crow et al. (2000) skriver att den största nackdelen med att spela in föreläsningar är att studenternas interaktion blir lidande. Deras studie visar att distansstudenterna har en motvilja till att ställa frågor när de vet att frågorna bevaras på video. Detta påstående har vi inte hittat några belägg för i vårt undersökning, utan tvärtom. Studenterna har svarat att de uppfattar det som enklare att fråga via telebilsändningar än om de suttit i en stor föreläsningssal med fler studenter. Resultatet visar dock på att en del studenter uppfattar det som jobbigt att avbryta föreläsaren genom att ställa frågor. Vilket torde vara samma för campus studenter.

Lärcentren har en del kvar att göra när det gäller presentationen av föreläsningarna. Resultatet tyder på att studenterna vill använda sig utav en projektor för att få stor bild, där lärare och föreläsningmaterial kan presenteras samtidigt. För lärcentrens del handlar det om investeringspengar och det hela blir en kommunal fråga, om hur mycket som skall satsas. Det har i resultatet uppkommit önskemål om bättre bild och ljudkvalité. Ibland kanske de TV apparater som används för distansstudenter borde bytas ut och att studenterna fick ta del av nyare teknik.

STUDIESOCIALT/PEDAGOGISKT STÖD

När det gäller det studiesociala stödet finns det saker som kan förbättras. Det som högskolan kan förbättra är att tydligt tala om vad som bör finnas på ett lärcentra och se till att det fungerar. Vidare bör högskolan tillhandahålla information, på ett sådant sätt att det är enkelt för studenterna att ta del av den. Detta kan högskolan lösa genom en webbsida där information om kurser och program presenteras. Högskolan måste även informera mera om de olika inriktningar som studenterna kan välja för att kunna specialisera sig inom något område. Eftersom lärcentren har hand om studenterna och serverar dem med teknik, kan det tänkas att informationsansvaret bör ligga på lärcentrat, detta är något som de båda parterna bör komma överens om. Chia-I Chang (1999) säger att studenterna måste kunna ta del av information. Medvetenheten hos studenterna måste hållas på en högre nivå än hos dem som läser på campus.

Detta problem skulle HTU kunna lösa med sin webbapplikation Disco. Disco är under omarbetning, men den andra versionen är inte klar ännu, därför har vi inte tittat närmare på den. Problemet med Disco är att den inte tillgodoser studenternas krav på informationsflöde och därmed minskas studenternas medvetenhet. HTU skulle kunna utöka informationen på Disco för distansstudenterna genom en separat del. Resultatet visar att lärcentrens roll är väldigt viktig för att studenterna skall trivas. Hara och Kling (1999) skriver att forskning med högskolestudenter visar att hög orosnivå försämrar inlärnings och slutledningsförmågan. Dessutom, att mycket frustration kan leda till omotiverade studenter. Med det påståendet syns tydligt att lärcentrens roll i interaktionen mellan högskolorna och lärcentren är att skapa en optimal studiemiljö för att öka studenternas motivation. Motivation är en stark faktor som påverkar studenters lärande skriver Hara och Kling (1999).

Resultatet visar att det finns brister i organisationerna när det gäller studiemiljö. Lärcentren bör integrera högskolestudenterna i den verksamhet som försiggår på lärcentrat samtidigt som de skall lyfta fram de studenterna och göra det positivt att läsa på högskola. Detta kan leda till positiv påverkan för andra studenter på lärcentrat, som då lockas att börja på högskolan. Vidare pekar resultatet åt att distansstudenterna ibland känner sig utanför och inte har tillgång till grupprum och lokaler att studera i. Kvarstående frustration påverkar studenternas lärande (Hara & Kling, 1999). För att eliminera den frustration som uppstår bör lärcentren tillhandahålla någon informationsansvarig på lärcentrat med uppgift att serva

studenter. Den informationsansvarige har information om vilka program som skall installeras och när det skall ske, allt för att underlätta för distansstudenten.

När det gäller den pedagogiska kompetensen för att bedriva distansutbildningar finns det brister på HTU. Detta gäller framförallt ekonomifakulteten. Resultatet visar entydigt på att studenterna upplevde de kurserna de haft inom ekonomi som katastrofala. En bidragande orsak var att de gick som rent webbaserade kurser. Kring användningen av det forum distansutbildningen är måste det skapas en fungerande organisation på hur en rent webbaserad kurs skall planeras. Respondenterna uppfattade det som om de lärare som var involverade inte behärskade tekniken som erfordrades för att bedriva den kursen. Det vill säga att svara på email och att använda Disco. Det blev en stor klyfta från de tidigare kurser de gått där användningen av Disco varit betydligt bättre. Från HTU sida går det att förbättra kursupplägget och de pedagogiska aspekterna av framtida distansutbildningar, det gäller för samtliga distansutbildningar, och är något som högskolan bör se över. Stallings (2002) beskriver att det är väldigt viktigt att man når ut med sina instruktioner. Det medför ökad energi och ofta lär sig studenterna mera. Pedagogisk hjälp på lärcentrat har efterfrågats av studenterna, resultatet visar att någon form av handledning eller hjälp från tidigare studenter och lärare som befinner sig på lärcentrat skulle vara bra. En del av lärcentren säger sig kunna erbjuda någon form av hjälp, men det är inte något som studenterna märkt. HTU skulle kunna engagera någon student som läst kursen tidigare på lärcentrat som handledare på plats. Hara och Kling (1999) tar upp att avsaknaden av support. Det kanske är besvärligt att få någon Komvux lärare med tillräcklig kunskap att hjälpa till vid programmering och liknande kurser. Men i mera allmänna kurser kanske de skulle kunna tillföra något, med vägledning av HTU.

ADMINISTRATIVTSTÖD

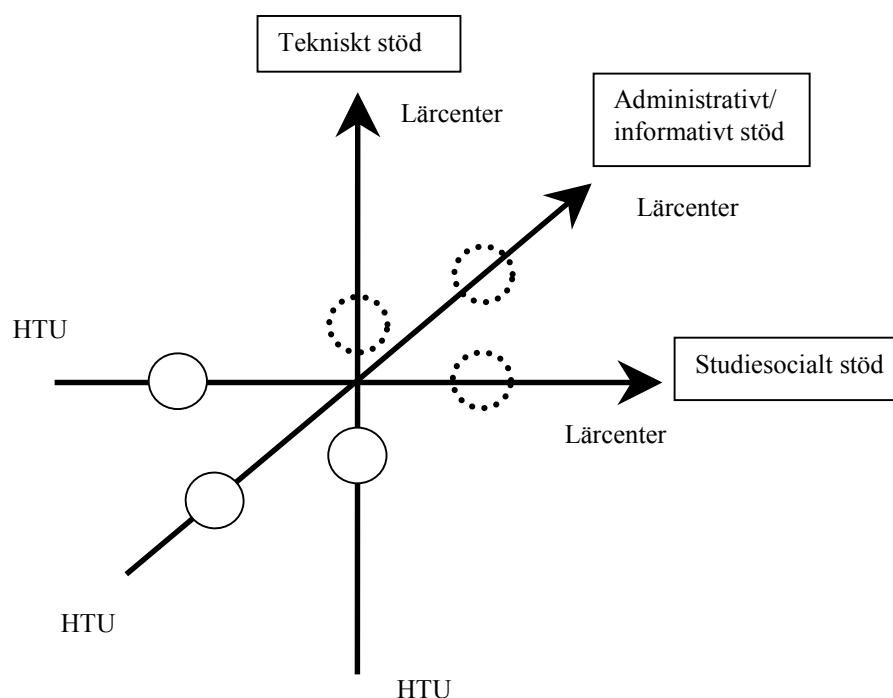
Rent administrativt verkar det som om HTU inte tänkt igenom hur och vem som skall ha ansvaret för att informationen verkligen når ut till studenterna. Resultatet visar på att det finns brister när det gäller information. Kvarstående frustration påverkar studenternas lärande (Hara & Kling, 1999). Vi tycker att HTU och de lärcentren som distribuerar vidare distanskurserna till studenterna får ta kontakt med varandra, och diskutera igenom vem som skall sköta informationsansvaret i framtiden.

Det verkar finnas behov av någon utvärdering på de distanskurser som HTU tillhandahåller. Detta eftersom det i resultatet är ett ständigt återkommande tema att informationsflödet till studenterna är undermåligt. Chia-I Chang (1999) skriver att utvärderingskriterier är de viktigaste och den svåraste delen av distansutbildningen. Verktyg som stöder utvärderingen av distansstudenter ska vara tillräckligt sofistikerad för att undvika partiska utvärderingar. Vi rekommenderar HTU att se över sin utvärdering kring distansstudier för att i framtiden kunna förbättra distansutbildningen. Eftersom högskolan får pengar för varje student som registrerar sig på en ny kurs, men även för varje student som genomför och klarar kursen. De pengarna betalas ut av staten. Många universitet

så distansutbildningen som en lågbudgetvariant för att få mera intäkter (Tumlin, 2002). Lärcentren får inte någon ersättning i dagsläget, men resultatet visar att om inte pengarna fördelas på ett annat sätt kommer dagens form av lärcentra att gå under. Det är kommunen som satsar och står för finansieringen. Eftersom det är så blir förutsättningarna olika i olika kommuner och detta påverkar i slutändan distansstudenten. Vi anser att lärcentren skall få del av de statliga pengarna. Genom att dela ut pengar till lärcentren ökas möjligheterna för distansstudenterna att få en jämnare utbildningsstandard.

FRAMTIDA DISTANSUTBILDNING

Utifrån resultatanalysen rekommenderar vi att HTU förändrar sin distansutbildning, på följande vis. I figur 2 ser vi hur HTU har flyttat fram sina positioner längs axlarna och närmare sig lärcentren. I figuren finns det hela ringarna och det är där HTU befinner sig idag. Det finns också streckade ringar och det är mot de streckade ringarna som HTU bör försöka arbeta för att förbättra sin distansutbildning. Det som figur 2 symboliserar är vår subjektiva tolkning om hur lärcentren och HTU skulle kunna närma sig varandra och på det sättet få ett närmare samarbete. Det visas med de streckade ringarna och de runda hela ringarna är vår uppfattning om var HTU står idag.

Figur 3: Rekommendation av distansutbildningars förändring

Det framgår tydligt åt vilket håll HTU bör arbeta för att förbättra sin distansutbildning inför framtiden. Lösningarna som används idag fungerar men HTU använder inte tekniken fullt ut. Vi anser att den tekniska standarden behöver utvecklas ytterligare, för att komma närmare studenterna. Vad HTU bör se över är

hur studenterna vill att framtida distansutbildning skall se ut rent tekniskt. Om HTU skall satsa på webbaserade kurser eller vidareutveckla dagens form med telebilsändningar. Både Hara och Kling (1999) är försiktiga när det gäller extremt futuristiskt användande av teknologi, antingen det är positivt eller negativt. Den nya tekniken med digitaliserad video bör beaktas för att serva distansstudenter ytterligare med valmöjligheter. Dock bör HTU tänka på att studenterna inte skall behöva sitta ensamma hemma när de läser på distans. HTU borde följa upp de digitaliserade videoföreläsningarna med antingen telebild- eller telefonkonferenser. Resultatet visar att det finns brister på lärcentren när det gäller tekniska lösningar och installation av programvaror samt ibland tillgången till datorer för studenterna. HTU bör ställa några krav på lärcentren när det gäller teknisk standard och se till att programvaror installeras i tid, allt för att underlätta för studenterna.

När det gäller det studiesociala måste informationen nå ut till studenterna bättre. Den informationsbrist som finns måste åtgärdas. En utredning som visar vem ansvaret skall ligga hos, högskolan eller lärcentren, detta måste bestämmas. När det gäller det pedagogiska finns det mycket att förbättra, både hur det lärs ut, men även anpassningen av föreläsningmaterialet till distans. Det finns mycket att förbättra när det gäller användningen av teknik, för bättre presentationer.

SLUTSATS

Vi har identifierat tre centrala delar av distansutbildningen som vi anser är viktiga när man vill förbättra distansutbildningen. De tre olika delarna är tekniskt, studiesocialt och administrativt/informativt stöd. Om HTU har som målsättning att förbättra och optimera dagens distansutbildningar bör en revision göras. Revisionens omfattning bör gälla de tre delarna som vi identifierat. HTU behöver utveckla sin tekniska kompetens, det gäller framförallt på lärarsidan. HTU skulle kunna införskaffa en inspelningsstudio, med flera kameror och redigeringsmöjlighet av inspelningarna, det bör vara några av möjligheterna i studion. Det är möjligt att det krävs någon tekniker som sköter och hjälper lärarna att hantera den nya tekniken. Det finns förutsättningar för att morgondagens form av distansutbildning blir riktigt bra. HTU skulle kunna säkerhetsställa att lärcentren håller en tillräckligt hög teknisk standard. Det för att distansstudenterna skall få likartade möjligheter som campusstudenterna och att lärcentren har den tekniska kapaciteten för att bedriva distansutbildning.

I den pedagogiska kunskapen när det gäller distribuering av distansutbildningar brister lärarnas kunskaper. Distansstudenterna anser att lärarnas anpassning av kurserna till distansundervisning inte fungerar. Den pedagogiska kompetensen hos lärarna skulle kunna stärkas genom kommunikation och ordentliga utvärderingar, där ett aktivt deltagande från distansstudenter krävs.

HTU och lärcentren måste bestämma vem som bör hantera informationsflödet i framtiden. När det gäller den studiesociala miljön måste informationsbristen från HTU:s sida elimineras, det går att lösa relativt enkelt. Ett förslag är att skapa en

informationssida på Disco som informerar distansstudenterna om de olika inriktningarna och specialiseringar de kan välja. Vidare bör det finnas information om förkunskaper på de olika kurserna och i vilken ordning de är tänkta att läsas. HTU skulle också kunna vara tydligare i beskrivningen på hur man specialiserar sig inom vissa ämnesområden.

Dagens form av lärcentra kommer inom en snar framtid att försvinna om de inte får ta del av de statliga pengar som delas ut för varje student. Idag är det HTU som får alla statliga pengar för varje student som påbörjar en kurs och för de som slutför kursen. Den ekonomiska biten måste lösas, vi vet att det pågår samtal med regeringen om att lärcentren skulle få ekonomiskt bidrag för sina studenter, men att frågan strandat mellan två departement. Det kanske ligger i HTU:s intresse att sätta press på regeringen, eftersom om lärcentren försvinner, försvinner även en stor del av HTU:s distansstudenter.

FRAMTIDA FORSKNING

Den undersökning vi har gjort och det resultat vi kommit fram till är inte speciellt smickrande för högskolornas distansutbildningar. Därför skulle en större studie behöva göras där flera lärcentrum undersöks och studenternas erfarenhet av distansutbildningar tas tillvara. Resultatet av den vidare forskningen skulle sen jämföras med den studie som vi utfört.

REFERENSER

- Backman, J. (1998). *Rapporter och uppsatser*. Lund: Studentlitteratur.
- Campos, M., Lafferière, T. & Harasim, L. (2001) The Post-Secondary Networked Classroom: Renewal of Teaching Practices and Social Interaction, *Journal of Asynchronous Learning Network*, Vol.5, 36-52.
- Chia-I Chang, F. (1999). Intelligent assessment of distance learning. *Information Sciences*. Vol.140, Issues 1-2, 105-125.
- Cleveland, P L & Bailey, E K. (1994). Organizing for Distance Education. *Proceedings of the Twenty-seventh Annual Hawaii International Conference on System Sciences*.Manoa, Hawaii.
- Crow, M L., Pahwa, A., Starrett, S K., Olejniczak, K J & Sudhoff, S D. (2000). Collaborative Distance Education in Power Engineering. *IEEE Transactions on Power Systems*. Vol.15. No.1.
- De Blasi, M & des Dorides, C. (2002). Advanced solutions for distance learning via satellite. *Computer Communications*. Vol.26, Issue 5, 421-488.
- Greenberg, G. (1998). Distance Education Technologies: Best Practices For K-12 Settings. *IEEE Technology and Society Magazine*. Ohio, USA.
- Hara, N & Kling, R. (1999). Students' Frustration with a Web-Based Distance Education Course, *First Monday*, Peer-Reviewed Journal on the Internet. (<http://www.firstmonday.org>)
- Hartman, J. (1998). *Vetenskapligt tänkande, Från kunskapsteori till metodteori*. Lund, Studentlitteratur.
- Hattinger, M., Östlund, C. & Bernhardsson, L. (2002). Changes from a distance. *In Proceedings of the 25th Information Systems Research Seminar in Scandinavia*. (IRIS25): "New Ways of Working in IS" 10-13 August, 2002. Bautahøj, Denmark. Edited by Keld Bødker, Mogens Kühn Pedersen, Jacob Nørbjerg, Jesper Simonsen och Morten Thanning Vendelø.
- Högskolan Trollhättan/Uddevalla URL <http://www.htu.se/extra/page/> (2003-03-03)
- Lockett, K. (1998). The Loneliness of the Long Distance Learner – using On-line Student Support to Decrease the Isolation Factor and Increase Motivation. *Proceedings of Webnet 98*, AACE, Lower Hutt, New Zealand.
- Kylén, J A. (1994). *Fråga rätt vid enkäter, intervjuer, observationer och läsning*. Kylén Förlag AB: Stockholm.

-
- Nationalencyklopedin. (1991). Höganäs: Bra Böcker.
- Ryan, S., Scott, B., Freeman, H. & Patel, D. (2000). *The Virtual University*. London, UK., Sterling, USA: Kogan Page Limited., Stylus Publishing Inc.
- Schoening, J R. (1998). Education reform and its needs for technical standards. *Computer Standards & Interfaces*. Vol.20, Issues 2-3, 159-164.
- Stallings, D. (2002). Measuring success in the virtual university. *The Journal of Academic Librarianship*. Vol.28, Issues 1-2, 47-53.
- Svensson, L. (2002). *Communities of Distance Education*. (avhandling för doktorsexamen, Göteborgs Universitet).
- Tumlin, M D. (2002). Serials for Distance Education Research Projects: What Are We Missing? *Serials Review*. Vol.28, Issue 3, 206-212.
- Wallén, G. (1996). *Vetenskapsteori och forskningsmetodik*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Wiedersheim-Paul, F & Eriksson, LT. (1991). *Att utreda, forska och rapportera*. Malmö: Liber-Hermods AB

Intervjufrågor till lärcenteransvariga

Bakgrund

Vilken befattning har du på lärcentrat?

Hur länge har du arbetat på lärcentrat?

Vilka arbetsuppgifter har du på lärcentrat?

Vem har ansvaret för lärcentrat?

Hur länge har distansutbildningen funnits på erat lärcentrum?

Hur gick det till?

Var det några svårigheter?

Varför/vilka?

Hur skiljer sig lärandet från förr och nu?

Fördelar/nackdelar

Teknik

Hur har IT förändrat distansutbildningens lärande på erat lärcentrum?

Fördelar/nackdelar

Har studenterna tillgång till support med datorerna?

Finns det någon ansvarig för dessa datorer?

Har studenterna tillräckligt med tillgång till datorerna?

Har studenterna tillräckligt med programvaror att tillföra sig med?

Fattas det program?

Om ja, vilka?

Studiesociala miljön

Vad anser du att en acceptabel (studie)miljö är för studenterna?

Om det finns problem, vilka är dessa?

Vad tycker du att man kan göra för att förbättra situationen?

Finns det någon på lärcentrat som bara serverar studenterna?

Hur påverkas studenternas inläring av studiemiljön/studieresultatet?

Pedagogik

Har studenterna tillgång till hjälp från lärare med pedagogik?

Administrativt

Vad tror du att orsaken är när lärcentren går bra/dålig?

Vad kan göras om det går dåligt?

Har kommunen något inflytande på lärcentrat?
Om ja, vad har kommunen för påverkan?

Vet du hur mycket pengar det läggs per student?
Vad får kommunen per studerande?

Framtid

Hur skulle ni vilja att utvecklingen av lärcentren ser ut i framtiden?
Vad har lärcentrat för planer med vidareutveckling av
distansutbildningarna?

Hur tror ni att framtida system kommer att se ut?
Tror du att e-server, tunna klienter, kommer att underlätta för er i
framtiden?

Hur kan man förbättra distansutbildningen?

Är det något du vill tillägga?

Intervjufrågor till studenterna

Bakgrund

Vilken/vilket kurs/program läser ni?
Hur många terminer har ni läst?

Har ni läst tidigare på högskola/universitet?

Har ni läst på campus?
Om ja, vad är skillnaden med att läsa på campus och distans?
Fördelar/nackdelar

Teknik

Hur tycker ni att IT-tekniken förändrat era studier?
Fördelar/nackdelar
Saknas något

Har ni tillräckligt med tillgång till datorer?
Om inte, hur påverkar det er?
Vad är det som fattas?
Hur påverkar detta era studieresultat?

Har ni tillräckligt med tillgång med programvaror?
Om inte, hur påverkar det er?
Vad är det som fattas?
Hur påverkar detta era studieresultat?
Kan ni få hjälp på plats med program i datorn?

Vilka problem uppstår om tekniken inte fungerar?
Finns det någon ni ringa efter?

Studiesociala miljön

Har ni en acceptabel studiemiljö på centret?
Vad är det som är bra/dåligt?
Om dåligt, vad kan förbättras?
Tycker ni att detta påverkar era studiereslutat?

Pedagogik

Kan man få hjälp med pedagogiken?
Finns det någon på lärcentrat som bara skall serva studenterna?
Finns det någon lärare knuten till centret?

Administrativt

Tycker ni att dagens form av distansutbildning fungerar bra?
Vad är det som fungerar?

Vad är det som inte fungerar?
Varför fungerar det inte?

Tycker ni att lärcentrat satsar på distansutbildningen?
Vad är det som fungerar bra/dåligt?
Vad tycker ni skulle kunna bli bättre?

Framtid

Hur skulle ni vilja att framtida distansutbildning såg ut?

Finns det något annat som skulle kunna göra eran studiemiljö/studieresultat bättre?

Är det något ni skulle vilja tillägga?
